

Høringsnotat

Lovavdelingen
September 2006
Snr. 200606375

FORSLAG TIL LOV OM PÅGRIPELSE OG OVERLEVERING MELLOM DE NORDISKE STATER PÅ GRUNN AV STRAFFBARE FORHOLD (LOV OM NORDISK ARRESTORDRE)

1. INNLEDNING

Justisdepartementet sender med dette på høring forslag til lov om pågripelse og overlevering mellom de nordiske stater på grunn av straffbare forhold (lov om nordisk arrestordre). Lovforslaget vil innføre et nytt og mer effektivt system for utlevering (overlevering) av lovbrytere til strafforfølgning og straffullbyrdelse, og skal avløse lov 3. mars 1961 nr. 1 om utlevering av lovbrytere i Norden (den nordiske utleveringsloven). Lovforslaget gjennomfører konvensjonen om overlevering for straffbare forhold mellom de nordiske land (nordisk arrestordre) (heretter omtalt som konvensjonen), som ble undertegnet av alle de nordiske land 15. desember 2005.

I dag er utlevering mellom de nordiske stater basert på likelydende lover. Dersom det i Norge oppholder seg en person som i en annen nordisk stat er siktet, tiltalt eller domfelt for en straffbar handling, kan denne staten sende en utleveringsbegjæring til den norske påtalemyndigheten. Begjæringen kan gjelde utlevering til strafforfølgning eller fullbyrdelse av dom. Avgjørelse om utlevering kan treffes av påtalemyndigheten hvis den ettersøkte i rettsmøte har samtykket til utlevering. I andre tilfelle er det Justisdepartementet som treffer avgjørelsen. Utlevering kan i prinsippet nektes uten at det er nødvendig å gi noen begrunnelse for det.

Konvensjonen pålegger de nordiske statene å avskaffe det nåværende fakultative utleveringssystemet, og innføre et overleveringssystem basert på gjensidig anerkjennelse av rettslige beslutninger. Begrepet "utlevering" er byttet ut med "overlevering" for å markere et systemskifte. En tilsvarende omlegging er gjort i Den europeiske unions råds rammeavgjørelse 13. juni 2002 om den europeiske arrestordre om prosedyrene for overlevering mellom medlemsstatene (2002/584/RIA). Rammeavgjørelsen bruker "surrender" i stedet for "extradition" på engelsk, og dette er blitt oversatt med hhv "overlevering" og "utlevering" på norsk. Den nordiske konvensjonen bygger på

rammeavgjørelsen. Mer om dette nedenfor i pkt 2.

Overleveringsordningen skiller seg fra dagens utleveringsordning på fire sentrale punkter:

- Den tradisjonelle utleveringsbegjæringen erstattes av en "nordisk arrestordre".
- Den staten som mottar en nordisk arrestordre, *skal* pågripe og overlevere den ettersøkte til den staten som har utstedt arrestordren, med mindre en av nærmere angitte avslagsgrunner foreligger.
- Sentralmyndighetene skal ikke lenger involveres i overleveringsprosedyrene. Konvensjonen legger opp til at påtalemyndigheten eller en annen myndighet staten utpeker, skal utstede, motta og behandle en arrestordre, og treffe avgjørelse om den skal fullbyrdes eller ikke. Spørsmål om fullbyrding av en arrestordre skal i utgangspunktet bare bringes inn for domstolen når den ettersøkte ikke samtykker til overlevering.
- Det gjelder meget korte frister for omgjøring og fullbyrding av en nordisk arrestordre.

De nye prosedyrene vil samlet sett innebære en vesentlig forenkling i forhold til den nåværende nordiske utleveringsordning. Overleveringssystemet vil med det bli et mer effektivt virkemiddel i bekjempelsen av grenseoverskridende kriminalitet, samtidig som adgangen til en rettslig overprøving ved domstolene videreføres.

Behovet for en ny utleveringsordning kommer blant annet av at kriminaliteten i stigende omfang er grenseoverskridende og organisert. En effektiv bekjempelse av grenseoverskridende kriminalitet i et felles reisefrihetsområde krever at det ikke settes hindringer for etterforskning og strafforfølgning i enkelte av statene. Slike stater vil ellers lett bli et fristed for forbrytere. Den forenklede overleveringsprosedyren arrestordren innfører, vil derfor være et viktig redskap for strafforfølgning over landegrensene.

2. BAKGRUNNEN FOR KONVENSJONEN

Konvensjonen bygger på Den europeiske unions råds rammeavgjørelse 13. juni 2002 om den europeiske arrestordre om prosedyrene for overlevering mellom medlemsstatene (2002/584/RIA).

Rammeavgjørelsen om den europeiske arrestordre har fra 1. januar 2004 erstattet tidligere avtaler om utlevering av lovbrøyttere mellom EU-statene. Det sentrale europeiske instrument for utlevering er ellers Europarådets utleveringskonvensjon 13. desember 1957 med tilleggsprotokoller. Schengenkonvensjonen 19. juni 1990 supplerer og forenkler anvendelsen av utleveringskonvensjonen. Det er likevel slik at rammeavgjørelsen representerer et systemskifte i forhold til det tradisjonelle utleveringssystemet. Rammeavgjørelsen bygger på gjensidig anerkjennelse og tillit til hverandres rettssystemer. Den etablerer et enklere og mer effektivt system for overlevering av lovbrøyttere mellom statene enn det tradisjonelle utleveringssystemet. Klassiske grunner for å nekte utlevering, blant annet forbud mot å utlevere egne statsborgere og krav om at forholdet skal være straffbart også i den staten som er bedt om å utlevere en person, er

helt eller delvis avskaffet. Vel så viktig for å oppnå et mer effektivt system er at rammeavtjørelsen etablerer en helt annen prosess enn i de tradisjonelle utleveringsavtalene. Denne nye prosessen, som synes å være inspirert av den nåværende nordiske utleveringsordningen, bygger på direkte kommunikasjon mellom statenes domstoler/påtalemyndigheter. Sentralmyndighetene (justisdepartementene) skal ikke lenger fatte beslutninger i slike saker, og enkeltsaker skal ikke lenger opp på politisk nivå. Som hovedregel plikter medlemsstatene derfor å etterkomme en europeisk arrestordre. Rammeavtjørelsen har ført til at overlevering for straffbare forhold mellom EU-statene i dag skjer i større utstrekning og betydelig raskere enn tidligere.

Danmark, Finland og Sverige har siden 2002 vært tilsluttet den europeiske arrestordre. På denne bakgrunn ble det på det nordiske justisministermøtet på Svalbard 25. juni 2002 besluttet at de nordiske uniforme lovene om utlevering av lovbytere skulle revideres i lys av denne. Forutsetningen var at den nordiske utleveringsordningen etter revisjonen skulle bli minst like vidtrekkende og effektiv som den europeiske arrestordren på alle punkter. Konvensjonsteksten ble vedtatt på det nordiske justisministermøtet i Skagen 21. juni 2005, og undertegnet i København 15. desember 2005. Konvensjonen går på flere punkter lenger enn den europeiske arrestordre i å pålegge statene forpliktelser som effektiviserer overleveringsprosessen:

- Kravet om dobbelt straffbarhet avskaffes. Det innebærer at staten som mottar en nordisk arrestordre, ikke kan nekte overlevering fordi den handlingen overleveringen skal skje på grunnlag av, ikke er straffbar etter denne statens nasjonale rett.
- Det oppstilles ikke strafferammekrav
- Ved overlevering skilles det ikke mellom egne og utenlandske statsborgere
- Det er færre valgfrie grunner til å avslå en arrestordre
- Det gjelder kortere frister for avgjørelse og overlevering
- Den som overleveres, kan i større omfang holdes ansvarlig for andre straffbare handlinger vedkommende har begått før overleveringen.

3. KORT OM INNHOLDET I KONVENSJONEN

Konvensjonen er inndelt i 5 kapitler. Kapittel 1 omhandler alminnelige prinsipper, kapittel 2 omhandler prosedyrer for overlevering, kapittel 3 regulerer virkninger av overleveringen, kapittel 4 har særregler for overlevering til og fra Island, og kapittel 5 har avsluttende bestemmelser.

Fortalen uttrykker en felles målsetting om å innføre en smidigere lovgivning på området, og derfor erstatte det nåværende utleveringssystemet med en ordning basert på en nordisk arrestordre. Konvensjonen bygger på prinsippene om frihet, demokrati og respekt for menneskerettighetene og er basert på en høy grad av tillit mellom de nordiske landene.

Artikkel 1 definerer og oppstiller plikten til å fullbyrde en nordisk arrestordre. En nordisk arrestordre er en judisiell avgjørelse truffet av et nordisk land med det formål at et annet

nordisk land pågriper en etterlyst person med tanke på strafforfølgning eller fullbyrdelse av en frihetsstraff, og overleverer ham til det nordiske landet som ber om det.

Artikkel 2 regulerer anvendelsesområdet for konvensjonen. En nordisk arrestordre kan utstedes for strafforfølgning så lenge lovbruddet kan straffes med frihetsstraff, eller for fullbyrdelse av en dom når det er idømt frihetsstraff.

Artikkel 3 omhandler utpeking av kompetente judicielle myndigheter og sentralmyndighet, samt definisjon av tredjeland.

Artikkel 4 oppstiller tre obligatoriske grunner til å avslå å etterkomme en nordisk arrestordre. Dersom lovbruddet er omfattet av amnesti i det fullbyrdende landet, dersom den ettersøkte er under den kriminelle lavalder eller dersom den ettersøkte er endelig dømt for de samme handlinger, skal en nordisk arrestordre ikke fullbyrdes.

Artikkel 5 oppstiller fem fakultative nektingsgrunner. Fullbyrdelse av en nordisk arrestordre kan avslås dersom vedkommende allerede er under rettsforfølgning for det samme forholdet i det landet vedkommende kreves overlevert fra. Videre kan overlevering nektes dersom vedkommende allerede er dømt for det samme forholdet i et tredjeland, dersom vedkommende i det landet som mottar arrestordren er gitt påtaleunndatelse for det samme forhold, eller dersom forholdet er henlagt. Overlevering kan også nektes hvis forholdet helt eller delvis anses begått på territoriet til det landet som mottar arrestordren og forholdet ikke er straffsanksjonert i dette landet. Dersom den ettersøkte er statsborger av landet som mottar arrestordren, og vedkommende er ettersøkt for å sone en dom, kan landet forplikte seg til å fullbyrde straffen i stedet for å overlevere vedkommende.

Artikkel 6 fastslår at dersom det er tale om overlevering til strafforfølgning av en statsborger av det fullbyrdende land, kan overlevering skje på betingelse av at vedkommende returneres til det fullbyrdende land etter endt strafforfølgning for å sone der.

Artikkel 7 fastlegger innholdet og formen av en nordisk arrestordre. Som vedlegg til konvensjonen følger det et skjema som inneholder de opplysninger som fremgår av artikkel 7. Dette skal fylles ut av kompetent myndighet, og utgjør en nordisk arrestordre.

Artikkel 8 regulerer hvordan en nordisk arrestordre skal settes frem.

Artikkel 9 regulerer den ettersøktes rettigheter. Når den ettersøkte pågripes, skal han informeres om den nordiske arrestordren og dens innhold, samt om muligheten til å samtykke til overlevering. Vedkommende har også krav på juridisk bistand og tolk i samsvar med nasjonale regler.

Artikkel 10 regulerer varetektsfengsling i påvente av en beslutning om overlevering av den ettersøkte. Varetektsfengsling og evt. andre tvangsmidler kan anvendes i samsvar med nasjonale regler.

Artikkel 11 omhandler mulighetene for å gi samtykke til overlevering, samt samtykke til rettsforfølgning for andre straffbare forhold begått før overlevering (spesialitetsprinsippet).

Artikkel 12 fastslår at den ettersøkte har rett til å uttale seg om en nordisk arrestordre dersom vedkommende ikke samtykker til overleveringen.

Artikkel 13 gir den fullbyrdende judisielle myndighet mulighet til å innhente supplerende opplysninger fra den utstedende myndighet ved behov. Videre fastslår bestemmelsen at avgjørelsen om overlevering skal treffes innen de frister og på de betingelser som fremgår av konvensjonen.

Artikkel 14 regulerer frister og prosedyrer i forbindelse med en avgjørelse om fullbyrdelse av en nordisk arrestordre.

Artikkel 15 oppstiller retningslinjer for hvordan en avgjørelse skal treffes i tilfeller der flere land ønsker den samme personen overlevert eller utlevert.

Artikkel 16 gir særregler dersom den ettersøkte innehar privilegier eller immunitet.

Artikkel 17 fastslår at dersom den ettersøkte er overlevert eller utlevert til den fullbyrdende stat fra et EU-medlemsland eller et tredjeland, må den fullbyrdende judisielle myndighet respektere eventuelle forbud mot videreoverlevering, og eventuelt søke å innhente samtykke til videreoverlevering.

Artikkel 18 pålegger den fullbyrdende judisielle myndighet å underrette den utstedende judisielle myndighet straks om hvorvidt en nordisk arrestordre vil bli fullbyrdet.

Artikkel 19 oppstiller frister for overlevering av den ettersøkte etter at endelig avgjørelse om fullbyrding er truffet.

Artikkel 20 regulerer utsatt eller betinget overlevering i tilfeller der vedkommende er under rettsforfølgning eller soner en dom i den fullbyrdende stat.

Etter artikkel 21 er det ikke nødvendig å søke om tillatelse til transitt.

Artikkel 22 gir nærmere regler for varetektsfradrag.

Artikkel 23 regulerer eventuell rettsforfølgning for andre lovovertrедelser som er begått før overleveringen (spesialitetsprinsippet).

Artikkel 24 oppstiller regler for videreoverlevering eller videreutlevering.

Artikkel 25 gir regler for overlevering av gjenstander som er beslaglagt hos den etterlyste.

Artikkel 26 begrenser anvendelsesområdet til konvensjonen slik det er definert i artikkel 2 når det gjelder overlevering av egne statsborgere til/fra Island.

Artikkel 27 begrenser anvendelsesområdet til konvensjonen slik det er definert i artikkel 2 ved overlevering mellom på den ene side Island og Danmark, Finland, Norge og Sverige på den annen side, når det er tale om politiske lovbrudd.

Artikkel 28 regulerer forholdet til andre juridiske instrumenter.

Artikkel 29 har bestemmelser om undertegning og ikrafttredelse. Et land kan slutte seg til konvensjonen ved undertegning med eller uten forbehold om etterfølgende ratifikasjon eller godkjenning. Konvensjonen vil tre i kraft tre måneder etter at samtlige nordiske land har gitt sitt samtykke til å være bundet av konvensjonen. Konvensjonen trer likevel først i kraft for Grønland og Færøyene tre måneder etter at det danske justisdepartementet har meddelt det danske utenriksdepartementet og de øvrige lands justisdepartementer at konvensjonen skal ha gyldighet for Grønland og/eller Færøyene. Konvensjonen åpner for midlertidig anvendelse.

4. NÆRMERE OM FORHOLDET MELLOM GJELDENE RETT OG FORPLIKTELSENE I KONVENSJONEN

4.1 Vilkårene for utlevering og overlevering

Etter den nordiske utleveringsloven § 1 må den som skal utleveres til *strafforfølgning* i Danmark, Finland, Island eller Sverige, være siktet eller tiltalt for en straffbar handling i den staten som begjærer utlevering, for at utlevering skal kunne skje. Konvensjonen oppstiller ikke et slikt krav. Overlevering kan derfor i prinsippet skje selv om strafforfølgningen ikke er rettet mot den ettersøkte på en måte som har gitt ham status som mistenkt, siktet eller tiltalt. Felles for begge regelsettene er det imidlertid at overlevering til strafforfølgning bare kan skje på grunn av en handling som i den staten som utsteder en anmodning, kan straffes med fengselsstraff eller en annen frihetsberøvende reaksjon. Utlevering/overlevering til *fullbyrdelse av straff* kan bare skje når det er ilagt en slik reaksjon. Gjelder anmodningen flere straffbare forhold, er det likevel tilstrekkelig at kun et av forholdene har ført til eller kan føre til en frihetsberøvende reaksjon, jf. den nordiske utleveringsloven § 3 og konvensjonen artikkel 2.

Etter konvensjonen er statene i større grad enn etter gjeldende rett forpliktet til å etterkomme en anmodning om overlevering. De nordiske statene er i utgangspunktet forpliktet til å fullbyrde arrestordren, mens de i dag kan avslå en utleveringsbegjæring

uten at det er nødvendig å gi noen begrunnelse for det, jf. konvensjonen artikkel 1 nr. 3 og den nordiske utleveringsloven § 1.

Plikten til å fullbyrde en arrestordre er imidlertid ikke absolutt. Konvensjonen oppstiller obligatoriske og valgfrie *avslagsgrunner*. Statene har plikt til å avslå arrestordren blant annet dersom den ettersøkte allerede er dømt for forholdet i en annen EØS-stat, og straffen er fullbyrdet, under fullbyrding eller ikke lenger kan fullbyrdes etter denne statens lovgivning, jf. artikkel 4. Tilsvarende obligatorisk avslagsgrunn gjelder i dag etter den nordiske utleveringsloven § 5 første ledd. Etter konvensjonen kan den staten som mottar en arrestordre, i visse tilfelle velge om den skal fullbyrdes eller ikke. Dette gjelder blant annet når det i den staten som mottar arrestordren, er innledet strafforfølgning for det samme forholdet, jf. artikkel 5. Som nevnt er det nåværende utleveringssystemet fakultativt, og den nordiske utleveringsloven har derfor ikke bestemmelser om frivillige avslagsgrunner.

Etter den nordiske utleveringsloven kan norske myndigheter i enkelte tilfeller nekte å utlevere norske statsborgere og på grunnlag av politiske lovbrudd, jf. §§ 2, 4 og 7. Konvensjonen avskaffer disse nektingsgrunnlagene. Konvensjonen gir heller ikke adgang for de nasjonale myndighetene til å kreve dobbel straffbarhet. I konvensjonen kapittel 4 er det imidlertid noen særbestemmelser om dette i forhold til overlevering til og fra Island. Kapittel 4 omtales nærmere nedenfor i 5.7.

4.2 Prosedyrene for utlevering og overlevering

Den nordiske utleveringsloven har i §§ 9 til 15 bestemmelser om prosedyren i utleveringssaker. I konvensjonen er dette regulert i kapittel 2. De to regelsettene er sammenfallende med hensyn til oversending av anmodningen og hvilke opplysninger den skal inneholde. Utover dette er det vesentlige forskjeller.

Begge systemene legger opp til direkte kommunikasjon mellom de nasjonale påtalemyndigheter ved *oversending* av anmodningene, jf. den nordiske utleveringsloven § 9 og konvensjonen artikkel 8.

Kravene til *innholdet* i anmodningene er regulert i den nordiske utleveringsloven § 9 annet og tredje ledd og konvensjonen artikkel 7. Det skal blant annet gis opplysninger om den ettersøktes identitet og statsborgerskap, om det foreligger en pågrepelsesbeslutning eller rettskraftig dom, samt om arten av og tid og sted for den straffbare handlingen. Til konvensjonen er det vedlagt et skjema som skal fylles ut med de opplysningene artikkel 7 krever. Skjemaet utgjør en nordisk arrestordre.

For å sikre utlevering/overlevering kan den staten som mottar anmodningen, treffe beslutning om bruk av *tvangsmidler* i samsvar med nasjonal lovgivning, jf. den nordiske utleveringsloven § 12 og konvensjonen artikkel 10. Retten skal i begge tilfelle legge opplysningene i anmodningen til grunn for avgjørelsen, jf. den nordiske utleveringsloven § 12.

Avgjørelse om utlevering etter den nordiske utleveringsloven treffes enten av påtalemyndigheten eller Justisdepartementet. Påtalemyndigheten kan bare beslutte utlevering når den ettersøkte samtykker til utlevering, jf. § 14. Forutsetningen er imidlertid at samtykket gis i rettsmøte. I andre tilfelle må saken sendes til departementet for avgjørelse. Etter konvensjonen er prosedyren omvendt: Påtalemyndigheten kan beslutte å overlevere en ettersøkt som samtykker til overlevering, uten at samtykket må gis i rettsmøte. Domstolsprøving blir dermed bare aktuelt når den ettersøkte ikke samtykker til overlevering. Departementets deltakelse skal være begrenset til administrativ bistand. Konvensjonens regler er et utslag av prinsippet om gjensidig anerkjennelse og hensynet til en rask og enkel fullbyrding av arrestordren.

Den nordiske utleveringsloven setter ingen *frist for avgjørelse* om utlevering. Det er imidlertid bestemt i § 15 at en utleveringsbegjæring som etterkommes, skal fullbyrdes så snart råd er. I konvensjonen er det satt meget korte frister for behandlingen og fullbyrdingen av en arrestordre, jf. artikkel 14.

5. LOVFORSLAGET

5.1 Innledning

Departementet foreslår en lov inndelt i fem kapitler: kapittel 1 med alminnelige bestemmelser, kapittel 2 om vilkårene for å fullbyrde en arrestordre, kapittel 3 om norske myndigheters behandling av en arrestordre, kapittel 4 om overlevering til Norge og kapittel 5 med avsluttende bestemmelser. I tillegg til å gjennomføre konvensjonens forpliktelser har det vært et hovedmål for departementet å utforme en enkel og anvendelig lov. Dette er viktig på et område som dette, hvor det er flere politidistrikter og domstoler som bare sjelden vil møte på overleveringssaker. I punktene 5.2 til 5.6 gjennomgås lovforslaget og de konvensjonsforpliktelser som søkes gjennomført.

I punkt 5.7 gjennomgås de konvensjonsbestemmelsene som ikke krever lovregulering.

5.2 Lovforslaget kapittel 1: Alminnelige bestemmelser

5.2.1 Definisjon av nordisk arrestordre

Konvensjonen artikkel 1 inneholder en definisjon av, og oppstiller plikten til å fullbyrde en nordisk arrestordre. En nordisk arrestordre er en judisiell avgjørelse truffet av en nordisk stat med det formål at en annen nordisk stat pågriper en etterlyst person med tanke på strafforfølgning eller fullbyrdelse av en frihetsstraff, og overleverer ham til den nordiske staten som ber om det. En europeisk arrestordre skal regnes som en nordisk arrestordre i konvensjonens forstand. Dette innebærer at det for de nordiske statene som er tilsluttet den europeiske arrestordren, ikke er nødvendig å utstede både en nordisk og en europeisk arrestordre når den ettersøktes oppholdssted er ukjent.

Departementet foreslår at definisjonen av en nordisk arrestordre inntas i § 1 og utformes slik:

§ 1 Definisjon av nordisk arrestordre

En "nordisk arrestordre" er en avgjørelse truffet av en nordisk stat om å be en annen nordisk stat pågripe og overlevere en ettersøkt person til

a) strafforfølgning for forhold som i den staten som har utstedt arrestordren, kan medføre frihetsstraff eller en annen frihetsberøvende reaksjon, eller

b) fullbyrding av en slik reaksjon.

Som en nordisk arrestordre regnes også en europeisk arrestordre utstedt etter Den europeiske unions råds rammeavgjørelse 13. juni 2002 om den europeiske arrestordre og prosedyrene for overlevering mellom medlemsstatene.

Det følger av *første ledd* at arrestordren både er en anmodning om pågripelse og en anmodning om overlevering. *Bokstav a og b* innebærer at en arrestordre bare kan utstedes til strafforfølgning på grunn av en handling som kan medføre en frihetsberøvende reaksjon, eller til fullbyrdelse av en slik reaksjon. Skulle Norge motta en arrestordre som gjelder en handling som bare kan medføre bøtestraff i den staten arrestordren er utstedt, må arrestordren dermed avslås etter lovforslaget § 4 bokstav a. Men er det utstedt en arrestordre for flere straffbare forhold, må norske myndigheter fullbyrde den selv om bare ett av forholdene oppfyller kriteriene i § 1 bokstav a eller b, se lovforslaget § 7, konvensjonen artikkel 2 nr. 2. Etter *annet ledd* skal en europeisk arrestordre regnes som en nordisk arrestordre i denne loven.

5.2.2 Forholdet til straffeprosessloven

Departementet foreslår at straffeprosesslovens regler gis anvendelse så langt de passer:

§ 2 Forholdet til straffeprosessloven

Så fremt ikke annet er bestemt i denne lov, gjelder straffeprosesslovens regler så langt de passer.

Det foreslås i lovforslaget her enkelte særbestemmelser som dels presiserer og dels fraviker straffeprosesslovens regler, se blant annet lovforslaget § 10 om bruk av tvangsmidler.

5.3 Lovforslaget kapittel 2: Vilkår for å fullbyrde en nordisk arrestordre

5.3.1 Plikten til å fullbyrde en nordisk arrestordre

Etter konvensjonen artikkel 1 nr. 3 har statene som hovedregel plikt til å fullbyrde en arrestordre. Arrestordren kan bare avslås når det foreligger en obligatorisk eller frivillig avslagsgrunn etter artikkel 4 eller 5. Departementet foreslår at plikten til å fullbyrde en arrestordre inntas i § 3 og utformes slik:

§ 3 Plikten til å fullbyrde en arrestordre

Arrestordren skal fullbyrdes hvis ikke det foreligger en avslagsgrunn etter § 4 eller norske myndigheter avslår etter § 5.

Bestemmelsen bygger på prinsippet om gjensidig anerkjennelse, og innebærer en plikt både til å pågripe og til å overlevere den ettersøkte. I dag er hovedregelen motsatt; det er i utgangspunktet opp til norske myndigheters skjønn å avgjøre om en utleveringsbegjæring skal etterkommes eller ikke, jf. den nordiske utleveringsloven § 1.

5.3.2 Obligatoriske avslagsgrunner

Konvensjonen artikkel 4 oppstiller tre obligatoriske grunner til å avslå å etterkomme en nordisk arrestordre. Dersom lovbruddet er omfattet av amnesti i den staten som mottar arrestordren, dersom den ettersøkte er under den kriminelle lavalder eller dersom den ettersøkte er endelig dømt for de samme handlinger i en EØS-stat, skal en nordisk arrestordre ikke fullbyrdes. De obligatoriske avslagsgrunnene konvensjonen nevner, må reguleres eksplisitt i loven.

Det bør etter departementets oppfatning oppstilles ytterligere en obligatorisk avslagsgrunn. Om arrestordren gjelder et forhold som i den staten som mottar arrestordren, ikke kan straffes med frihetsstraff eller en annen frihetsberøvende reaksjon, eller om arrestordren ikke gjelder fullbyrdelse av en slik reaksjon, vil den ikke omfattes av definisjonen av en nordisk arrestordre i lovforslaget § 1 første ledd bokstav a og b og konvensjonen artikkel 2. Selv om det ikke kommer eksplisitt til uttrykk i konvensjonen, er meningen utvilsomt at en slik arrestordre skal avslås. Dette bør etter departementets oppfatning komme klart til uttrykk i loven, jf. *bokstav a*.

Departementet foreslår en bestemmelse med slik ordlyd:

§ 4 Obligatoriske avslagsgrunner

Arrestordren skal avslås når

- a) den ikke gjelder et straffbart forhold som nevnt i § 1 første ledd bokstav a eller b,
- b) det er gitt amnesti for forholdet i Norge,
- c) det i en nordisk stat er ilagt straff for forholdet, og reaksjonen er helt fullbyrdet, under fullbyrding eller bortfalt etter denne statens regler,
- d) det i en EØS-stat utenfor Norden er idømt straff for forholdet, og reaksjonen er helt fullbyrdet, under fullbyrding eller bortfalt etter denne statens regler,
- e) det er gitt påtaleunndlatelse for forholdet i Norge, eller
- f) den ettersøkte på grunn av sin alder ikke kan gjøres strafferettslig ansvarlig i Norge for forholdet.

Bokstav b pålegger å avslå en arrestordre når det ved norsk lov er gitt amnesti for det forholdet arrestordren gjelder. Dette er neppe en særlig praktisk situasjon for Norges del, men likevel en konvensjonsforpliktelse som må reguleres eksplisitt i loven.

Bokstav c er et utslag av prinsippet om forbud mot dobbel straffefølgning, og bygger på den nordiske utleveringsloven § 5, Schengen-konvensjonen artikkel 54 og straffeloven 2005 § 8 første ledd nr. 2. Forbudet mot gjentatt straffefølgning er nedfelt i den europeiske menneskerettskonvensjon protokoll 7 artikkel 4 og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 14 nr. 7. Forpliktelsen etter disse to instrumentene retter seg mot gjentatt straffefølgning i samme stat. Plikten til ikke å overlevere i den nordiske

overleveringskonvensjonen artikkel 4 nr. 2 inngår mao ikke i den folkerettslige forpliktelsen som forbyr gjentatt strafforfølging. I lovforslaget her er avslagsgrunnen knyttet til om det er "ilagt straff", og ikke til om den ettersøkte er "endelig dømt" slik det heter i konvensjonen artikkel 4 nr. 2. Dette er gjort for at overlevering også skal være avskåret når den ettersøkte er ilagt straff på annen måte enn ved dom, for eksempel når vedkommende har vedtatt et forelegg for det samme forholdet i Norge. Hensynet til gjensidig anerkjennelse taler for at overlevering bør være avskåret i slike tilfeller. Det synes å være enighet blant de nordiske stater om at den løsningen som foreslås i bokstav c, er i samsvar med konvensjonen.

Når det gjelder overlevering i tilfeller hvor den ettersøkte er ilagt straff i en EØS-stat *utenfor* Norden, foreslår departementet en annen løsning, jf. *bokstav d*. Innenfor dette området av stater er det større forskjeller i reaksjonssystemet og straffutmålingsregler og -praksis. Dette innebærer at den reaksjonen en lovovertrедelse møtes med der, vil kunne være vesentlig forskjellig fra hva utfallet ville blitt i en nordisk stat. Et eksempel kan være tilfeller av plea bargaining der saken avsluttes uten dom på grunn av omstendigheter som ikke nødvendigvis har forbindelse med den aktuelle lovovertrедelsen. På denne bakgrunn mener departementet at den absolutte avslagsgrunnen overfor EØS-stater *utenfor* Norden bør knytte seg til om det i en slik stat er *idømt* straff. Denne bestemmelsen er i samsvar med konvensjonen artikkel 4 ("endelig dømt") og Den europeiske arrestordre artikkel 3 nr. 2 ("sentence"), jf. foregående avsnitt. Når straff er ilagt på annen måte, kan Norge derfor velge om arrestordren skal fullbyrdes eller ikke, jf. lovforslaget § 5 bokstav f.

Formuleringen "[er] under fullbyrding" i *bokstav c og d* tar sikte på både situasjonen når arbeidet med å fullbyrde dommen pågår, dvs. når det arbeides med å finne soningsplass og kalle inn domfelte, og situasjonen når selve soningen er påbegynt, jf. Ot.prp. nr. 50 (1972–73) om lov om europeiske straffedommer m.v. side 26. At formuleringene "er helt fullbyrdet" og "[er] under fullbyrding" er valgt i straffeloven 2005 og lovforslaget her, skyldes at man motsetningsvis vil gi uttrykk for at en domfelt som aktivt unndrar seg forfølgningen, for eksempel ved flukt, ikke vil nyte godt av noen negativ rettskraftsvirkning av den reaksjon han unndrar seg.

Bokstav e pålegger norske myndigheter å avslå overlevering når det er gitt påtaleunntatelse for det forholdet arrestordren gjelder. Det samme følger av den nordiske utleveringsloven § 5. Denne avslagsgrunnen er ikke obligatorisk i konvensjonen. Der er påtaleunntatelse en frivillig avslagsgrunn, idet den innebærer at "de judisielle myndighetene i det fullbyrdende land har besluttet ... å bringe rettsforfølgningen til opphør...", jf. artikkel 5 nr. 4. Når departementet foreslår å gjøre dette til en obligatorisk avslagsgrunn, skyldes det at påtaleunntatelse er en konstatering av straffskyld, og regnes som en strafferettslig reaksjon som i utgangspunktet er til hinder for at saken tas opp på ny. Tilsvarende løsning er valgt i den svenske loven om overlevering fra Sverige i henhold til en europeisk arrestordre (lag (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder) 2 kap 5 § nr. 2.

Bokstav innebærer at en ettersøkt som var under den kriminelle lavalder da det straffbare forholdet fant sted, ikke kan overleveres.

Når det er åpenbart at en avslagsgrunn foreligger, skal politiet, etter det departementet foreslår, ikke pågripe den ettersøkte, jf. lovforslaget § 10, omtalt i 5.4.4 nedenfor.

5.3.3 Frivillige avslagsgrunner

Konvensjonen artikkel 5 oppstiller fem fakultative avslagsgrunner. Fullbyrdelse av en nordisk arrestordre kan avslås dersom den ettersøkte allerede er under rettsforfølgning for det samme forholdet i den staten vedkommende kreves overlevert fra. Videre kan overlevering nektes dersom vedkommende allerede er dømt for det samme forholdet i en stat utenfor EØS eller dersom vedkommende i den staten som mottar arrestordren, er gitt påtaleunntatelse for det samme forhold, eller dersom dette forholdet er henlagt. Overlevering kan også nektes hvis forholdet helt eller delvis anses begått på territoriet til den staten som mottar arrestordren, og forholdet ikke er straffsanksjonert i denne staten. Dersom den ettersøkte er statsborger av staten som mottar arrestordren, og vedkommende er ettersøkt for å sone en dom, kan staten forplikte seg til å fullbyrde straffen i stedet for å overlevere vedkommende.

Konvensjonen stiller partene fritt til å velge hvordan de valgfrie avslagsgrunnene skal reguleres i nasjonal rett. Avslagsgrunnene i artikkel 5 kan tas helt eller delvis inn i loven som kan-regler. Alternativt kan avslagsgrunnene helt eller delvis tas inn som obligatoriske avslagsgrunner. Det er også mulig å la loven bare ha de obligatoriske avslagsgrunnene som artikkel 4 oppstiller, og ikke åpne for fakultative avslag.

Etter departementets oppfatning er det et klart behov for å benytte de frivillige avslagsgrunnene artikkel 5 oppstiller. Er det for eksempel innledet strafforfølgning i Norge, kan det av forskjellige grunner være uheldig om den ettersøkte må overleveres til en annen stat. Dette begrunnes nærmere nedenfor. Departementet går derfor inn for en bestemmelse som etter sitt innhold svarer til konvensjonen artikkel 5, med det forbehold som følger av lovforslaget § 4 bokstav e, som er omtalt ovenfor.

§ 5 Frivillige avslagsgrunner

Norske myndigheter kan velge å avslå arrestordren når

- a) det er iverksatt etterforskning i Norge av det forholdet arrestordren gjelder og etterforskningen er rettet mot den ettersøkte,
- b) det er besluttet å ikke iverksette etterforskning av forholdet i Norge,
- c) det er iverksatt etterforskning av forholdet i Norge, men det er besluttet å avslutte strafforfølgningen,
- d) en annen nordisk stat har truffet en avgjørelse som er til hinder for ytterligere strafforfølgning av forholdet,
- e) forholdet er begått helt eller delvis på norsk territorium, og ikke er straffbart etter norsk lovgivning,
- f) det i en stat utenfor Norden er ilagt straff for forholdet, og reaksjonen er helt fullbyrdet, under fullbyrding eller bortfalt etter denne statens regler, eller

g) arrestordren gjelder fullbyrding av dom, og den ettersøkte er bosatt eller oppholder seg i Norge, eller er norsk statsborger, og norske myndigheter forplikter seg til å fullbyrde dommen.

Er en av avslagsgrunnene til stede, kan påtalemyndigheten eller retten velge om arrestordren skal fullbyrdes eller ikke. Men politiet skal uansett pågripe den ettersøkte, med mindre det er åpenbart at overlevering vil avslås, se lovforslaget § 10, jf. 5.4.4.

Bokstav a gjenspeiler konvensjonen artikkel 5 nr. 1, der avslagsgrunnen er knyttet til om det er innledet "rettsforfølgning". Konvensjonen gir ingen veiledning om hvor grensen går for når rettsforfølgning/strafforfølgning anses å være innledet. Det synes imidlertid å være enighet blant de nordiske stater om at det etter konvensjonen er nok at det er innledet etterforskning i saken, forutsatt at etterforskningen på en eller annen måte er rettet mot den ettersøkte. Det er ikke vanskelig å tenke seg tilfelle der det kan være uheldig for politiet å måtte overlevere en som en pågående etterforskning retter seg mot. Dersom politiet i Norge har kommet langt i etterforskningen av den saken arrestordren gjelder, vil det ut fra ressurs hensyn og hensynet til en rask avvikling av strafforfølgingen kunne være uheldig om politiet må overlevere den ettersøkte. Det kan gjelde enda mer dersom den ettersøkte er en av flere som er mistenkt for det forholdet arrestordren gjelder, og/eller forholdet er en del av et større sakkompleks. Norsk politi vil i slike tilfeller kunne ha bedre grunnlag for å strafforfølge den ettersøkte enn den staten som begjærer ham overlevert. Overlevering vil i slike tilfeller kunne være uheldig av hensyn til etterforskningen og irettesføringen av forholdet her i Norge og eventuelt også av andre tilknyttede forhold.

Departementet foreslår at etterforskningen må være "rettet mot" den ettersøkte. I det ligger det ikke et vilkår om at den ettersøkte må være mistenkt i saken, selv om det i praksis vil være situasjonen mange tilfelle. Det bør være tilstrekkelig at etterforskningen i ord eller handling eller på en annen måte retter seg mot den ettersøkte. Departementet ber likevel særskilt om høringsinstansenes syn på om det i stedet bør kreves at det er grunnlag for å gi den ettersøkte status som mistenkt.

Bokstav b sikter til tilfelle der norske myndigheter har besluttet å ikke innlede etterforskning av det forholdet arrestordren gjelder, jf. straffeprosessloven § 224. Det kan for eksempel være at et anmeldt forhold ikke er undergitt offentlig påtale.

Bokstav c gjelder tilfelle der det er innledet etterforskning, men senere besluttet å avslutte saken uten å ilegge straff, enten ved henleggelse, overføring til tvungent psykisk helsevern eller tvungen omsorg, eller overføring til konfliktråd. Er det ilagt straff eller gitt påtaleunntatelse, må overlevering avslås etter lovforslaget § 4.

Bokstav d gjelder de tilfellene der det i en nordisk stat er truffet avgjørelse som er til hinder for gjentatt strafforfølgning for samme forhold. Med "avgjørelse" forstås her en beslutning som ikke er en dom, og som ikke ilegger straff, men som likevel er til hinder for videre strafforfølgning i henhold til lovgivningen i den staten som har truffet avgjørelsen. Norge vil etter konvensjonen ikke ha plikt til på eget initiativ å undersøke om

det foreligger en slik avgjørelse fra en annen nordisk stat. Avslagsgrunnen blir derfor bare relevant når norske myndigheter blir kjent med den tidligere avgjørelsen.

Uttrykket ”norsk territorium” i *bokstav e* skal forstås på samme måte som i straffeloven § 12.

Bokstav f er utslag av prinsippet om forbud mot gjentatt strafforfølgning. Bestemmelsen tilsvarer lovforslaget § 4 bokstav c, og det vises til kommentarene der. I vurderingen av om en arrestordre skal avslås etter denne bestemmelsen, bør det blant annet ha betydning hvor streng straff den ettersøkte allerede er ilagt.

Avslag etter *bokstav g* forutsetter at Norge forplikter seg til å fullbyrde dommen her.

5.3.4 *Betinget overlevering*

Hvis en arrestordre er utstedt for å strafforfølge en som er bosatt eller statsborger i den staten som mottar en arrestordre, kan overleveringen gjøres betinget av at vedkommende sendes tilbake for å sone en eventuell straff han blir ilagt i den staten han overleveres til, jf. konvensjonen artikkel 6.

Departementet foreslår at betinget overlevering reguleres i en bestemmelse som innholdsmessig svarer til konvensjonen artikkel 6:

§ 6 Betinget overlevering

Er den ettersøkte bosatt i Norge eller norsk statsborger, kan overleveringen gjøres betinget av at vedkommende sendes tilbake for å sone en eventuell dom her.

5.3.5 Overlevering for flere straffbare forhold

Etter *konvensjonen artikkel 2 nr. 2* kan overlevering skje for flere straffbare forhold, selv om bare ett av forholdene oppfyller kriteriene som er oppstilt i lovforslaget her § 1 bokstav a og b. Det samme gjelder i dag utlevering for flere straffbare forhold, jf. den nordiske utleveringsloven § 3 tredje ledd. Denne regelen er et unntak fra den obligatoriske avslagsgrunnen som er foreslått i lovforslaget her § 4 bokstav a, og krever derfor lovregulering.

Et annet spørsmål er om overlevering for flere forhold også kan skje når det til ett av forholdene knytter seg en av de andre avslagsgrunnene i lovforslaget §§ 4 og 5. Dette spørsmålet er ikke regulert i konvensjonen. Etter departementets syn ligger det imidlertid i konvensjonens system at det bør være tilstrekkelig for overlevering at vilkårene i lovforslaget § 3 er oppfylt for ett av de forholdene arrestordren gjelder. For den staten som utsteder arrestordren, bør det – ut fra prinsippet om gjensidig anerkjennelse – være en selvsagt forutsetning for overleveringen at den ettersøkte ikke strafforfølges for et forhold som det for eksempel viser seg at han allerede er dømt for. Noe tilsvarende kan sies for forhold som av andre årsaker ikke gir grunnlag for overlevering etter lovforslaget § 4. Men dersom grunnlaget knytter seg til særskilte omstendigheter i Norge – som at det er gitt påtaleunntatelse er eller forholdet ikke er straffbart her på grunn av den kriminelle

lavalder i Norge, jf. § 4 bokstav e og f – kan det være behov for å sikre mot strafforfølgning av dette forholdet etter overlevering på grunnlag av et annet forhold. Det samme gjelder med tanke på forhold hvor norske myndigheter ville ha benyttet sin adgang til å avslå overlevering etter lovforslaget § 5.

Det er etter departementets oppfatning ikke grunn til å stille krav i loven om at den staten som ber om overlevering, i slike tilfelle må sende en ny arrestordre som kun omfatter forholdet det ikke knytter seg en avslagsgrunn til. Et slikt vilkår ville komplisere og forsinke overleveringsprosedyren, og etter departementets syn være i strid med konvensjonens hovedformål. I stedet foreslår departementet en regel som gir mulighet for betinget overlevering i disse tilfellene.

På denne bakgrunn foreslår departementet en bestemmelse om overlevering for flere straffbare forhold, med følgende ordlyd:

§ 7 Overlevering for flere straffbare forhold

Gjelder arrestordren flere straffbare forhold, skal den fullbyrdes selv om vilkårene i kapittelet her bare er oppfylt for ett av forholdene. Overlevering kan gjøres betinget av at det ikke iverksettes strafforfølgning, for et forhold der overlevering skal avslås etter § 4 eller ville blitt avslått etter § 5.

5.4 Lovforslaget kapittel 3: Norske myndigheters behandling av arrestordren

5.4.1 Innledning

Konvensjonen kapittel 2 regulerer prosedyrene for overlevering. *Artikkel 8* gjelder fremsendelse av en arrestordre. Den ettersøktes rettigheter i forbindelse med overleveringen reguleres av *artikkel 9 og 12*. *Artikkel 10* har regler om bruk av tvangsmidler. Betydningen av at den ettersøkte samtykker til overleveringen er regulert i *artikkel 11*. Fristene og prosedyrene for avgjørelsen av arrestordren og når den skal fullbyrdes reguleres i *artikkel 13 og 14*. De fleste av forpliktelsene i dette kapittelet krever lovregulering, jf. 5.3.2. For de bestemmelsene som etter departementets oppfatning ikke krever lovendring, vises det til omtalen i 5.7.

5.4.2 Krav til utforming og innhold av en arrestordre

Konvensjonen artikkel 7 stiller krav til innholdet i og formen for en nordisk arrestordre. Som vedlegg til konvensjonen følger det et skjema som inneholder de opplysninger som fremgår av artikkel 7. Dette skal fylles ut av kompetent myndighet, og utgjør en nordisk arrestordre. Mangelfulle opplysninger er imidlertid ikke en avslagsgrunn. Om arrestordren ikke inneholder de foreskrevne opplysninger, må mottakerstaten kontakte den staten som har utstedt arrestordren for å få utfyllende opplysninger, slik at arrestordren kan fullbyrdes. Utgangspunktet for tidsfristene konvensjonen fastsetter for avgjørelse om overlevering, må imidlertid knyttes til det tidspunktet mottakerstaten har mottatt de nødvendige opplysninger, jf. lovforslaget § 11 annet ledd. Departementet foreslår en bestemmelse som i innhold og utforming svarer til konvensjonen artikkel 7:

§ 8 Krav til utforming og innhold av en nordisk arrestordre

En arrestordre skal være skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk, og inneholde følgende opplysninger som angitt i skjemaet "Nordisk arrestordre":

- a) den ettersøktes personalia og statsborgerskap,
- b) navn, adresse, telefon- og faksnummer og e-postadresse til den som har utstedt arrestordren,
- c) om det foreligger en rettskraftig dom, en pågripelsesbeslutning eller en annen avgjørelse med samme rettskraft,
- d) arten av og tiden og stedet for den straffbare handlingen, samt den ettersøktes rolle i lovovertrædelsen,
- e) den idømte straff eller den strafferamme som er fastsatt for lovovertrædelsen i den staten som har utstedt arrestordren, og
- f) så vidt mulig andre følger av lovovertrædelsen.

Gjelder arrestordren flere straffbare forhold, er det tilstrekkelig at det foreligger en avgjørelse om pågrepelse eller varetektsfengsling for ett av forholdene.

5.4.3 Oversendelse til påtalemyndigheten

Etter *konvensjonen artikkel 8* skal arrestordren sendes direkte til den kompetente myndigheten i den staten den ettersøkte oppholder seg. Statene utpeker selv hvilken myndighet dette skal være. På samme måte som under dagens system foreslår departementet at påtalemyndigheten skal være kompetent norsk myndighet. De andre nordiske statene vil trolig gjøre det samme.

Er den ettersøktes oppholdssted ukjent, kan den staten som begjærer overlevering, anmode en annen nordisk stat om å etterlyse den ettersøkte i henhold til nasjonale etterlysningsprosedyrer, eller innberette ham i Schengen-informasjonssystemet. Innberetningen vil som hovedregel tilsvare en arrestordre i konvensjonens forstand.

Departementet foreslår en bestemmelse som tilsvare konvensjonen artikkel 8:

§ 9 Oversendelse til påtalemyndigheten

En arrestordre fra en annen nordisk stat skal sendes til riksadvokaten. Er den ettersøktes oppholdssted kjent, kan arrestordren sendes direkte til statsadvokaten eller politimesteren der den ettersøkte oppholder seg.

Er den ettersøkte innberettet i Schengen-informasjonssystemet, vil innberetningen svare til en nordisk arrestordre.

Ved feilsending skal den som mottar arrestordren straks sende den videre til den kompetente påtalemyndigheten og underrette den som har utstedt arrestordren.

5.4.4 Pågrepelse, varetektsfengsling og annen bruk av tvangsmidler

Etter *konvensjonen artikkel 9* skal den ettersøkte pågripes, og politiet skal informere ham om den nordiske arrestordren og dens innhold, samt om muligheten til å samtykke til overlevering og eventuell strafforfølgning for andre forhold. Dette må reguleres uttrykkelig i lovteksten. Den ettersøkte har etter samme konvensjonsbestemmelse krav på

juridisk bistand og tolk i samsvar med nasjonale regler. Departementet går inn for at det alltid skal oppnevnes forsvarer når den ettersøkte pågripes av politiet. Bruk av tolk trenger imidlertid ingen særlig regulering. Straffeprosesslovens og domstollovens regler får derfor tilsvarende anvendelse.

Konvensjonen artikkel 10 regulerer bruk av tvangsmidler i påvente av en beslutning om overlevering av den ettersøkte. Varetektsfengsling og andre tvangsmidler kan anvendes i samsvar med nasjonale regler. Norge har derfor ingen plikt til å innta særbestemmelser om dette i loven.

Departementet foreslår likevel at det utformes en bestemmelse som både regulerer pågripelse, bruk av varetektsfengsling og andre tvangsmidler, samt den ettersøktes rettigheter ved bruk av slike virkemidler. Av hensyn til de korte fristene konvensjonen setter, er det dessuten behov for å skjerpe inn på enkelte av prosedyrene i straffeprosessloven. Departementet foreslår følgende bestemmelse:

§ 10 Pågripelse, varetektsfengsling og annen bruk av tvangsmidler

Påtalemyndigheten skal snarest mulig pågripe den ettersøkte, hvis ikke det er åpenbart at overlevering må avslås etter § 4 eller vil bli avslått etter § 5. Ved pågripelsen skal den ettersøkte informeres om arrestordren og spørres om han samtykker til overlevering og en eventuell strafforfølgning for andre forhold, og det skal oppnevnes en forsvarer.

Vil påtalemyndigheten beholde den pågrepne i mer enn 24 timer for å gjennomføre overleveringen, skal den snarest mulig fremstille ham for tingretten med begjæring om fengsling. Fengsling kan besluttes hvis det er grunn til å frykte at den pågrepne vil unndra seg overlevering, og inngrepet ikke er uforholdsmessig etter straffeprosessloven § 170 a. Tingretten skal i vurderingen av om fengsling skal besluttes legge til grunn opplysningene i arrestordren, med mindre de åpenbart er uriktige. Beslutter retten fengsling, skal det settes en tidsfrist som ikke må overstige 2 uker. Den kan forlenges med inntil 2 uker av gangen. Andre straffeprosessuelle tvangsmidler kan anvendes i samme utstrekning som i saker om tilsvarende lovbrudd her i riket. Tredje punktum gjelder da tilsvarende.

Departementet kan gi forskrifter om den nærmere fremgangsmåten ved pågripelse og innhenting av samtykke etter første ledd.

Bestemmelsen er en særbestemmelse om bruk av tvangsmidler etter loven her. *Første ledd første punktum* er et utslag av forpliktelsen til å pågripe den ettersøkte og behandle arrestordren som hastesak, jf. konvensjonen artikkel 9 og 14 nr. 1. I reservasjonen "hvis ikke det er åpenbart at overlevering må avslås etter § 4 eller vil bli avslått etter § 5" ligger at den ettersøkte ikke skal pågripes når det ut fra opplysningene i arrestordren er på det rene at det foreligger en obligatorisk avslagsgrunn, eller når påtalemyndigheten har bestemt seg for at den ikke vil etterkomme arrestordren. Det kan for eksempel være at den ettersøkte allerede er dømt og er under soning for det forholdet arrestordren gjelder, eller at han var under den kriminelle lavalder da det straffbare forholdet ble begått. Eller det kan tenkes at den ettersøkte er under etterforskning i Norge for det forholdet arrestordren gjelder, og påtalemyndigheten vil strafforfølge den ettersøkte her. I saker som dette vil pågripelse ikke ha noen hensikt, men tvert om kunne forsinke avgjørelsen

om overlevering. Av den grunn synes pågrepelse også være en uforholdsmessig reaksjon overfor den ettersøkte.

Første ledd annet punktum tilsvare konvensjonen artikkel 9 nr. 1. Det som står før komma, er en presisering av straffeprosessloven § 177. Forsvarer skal oppnevnes og godtgjøres av det offentlige i samsvar med straffeprosesslovens regler.

Annet ledd første punktum tilsvare straffeprosessloven § 183.

Annet ledd annet punktum fastsetter at varetektsfengsling bare kan besluttes når det er grunn til å frykte at den pågrepne vil unndra seg overleveringen. Med dette menes at varetektsfengsling bare kan besluttes hvis det foreligger objektive holdepunkter for å anta at den ettersøkte vil unndra seg overlevering. Forholdsmessighetsbegrensningen skal forstås på samme måte som i straffeprosessloven § 170 a. Dersom påtalemyndigheten ønsker å holde på den pågrepne p.g.a. bevisforspillelsesfare eller for å hindre ny straffbar handling, må de alminnelige reglene i strpl § 171 være oppfylt.

I tråd med prinsippet om gjensidig anerkjennelse foreslår departementet at tingretten i sin avgjørelse av fengslingsspørsmålet skal legge til grunn de opplysningene som er fremlagt i arrestordren, med mindre disse er åpenbart uriktige, jf. *annet ledd tredje punktum*. Dette er også ordningen etter den nordiske utleveringsloven § 12 nr. 1. Det innebærer at tingretten ikke skal prøve det faktiske eller rettslige grunnlaget arrestordren bygger på.

For å sikre at arrestordren fullbyrdes innefor de fristene lovforslaget her § 11 setter, foreslår departementet at fengslingsperioden maksimalt kan være to uker, med adgang til forlengelse to uker om adgangen, jf. *annet ledd fjerde og femte punktum*.

I *tredje ledd* foreslås det at departementet gis kompetanse til å gi nærmere bestemmelser i forskrift om fremgangsmåten for pågrepelse og innhenting av samtykke til overlevering. Det kan for eksempel være aktuelt med bestemmelser om at det skal settes opp en rapport ved pågripelsen, der det skal fremgå at den ettersøkte er gitt opplysninger om arrestordren og hva et samtykke til overlevering innebærer, samt om han vil samtykke eller ikke. Det kan også bestemmes at den ettersøkte skal underskrive rapporten, slik at rapporten kan utgjøre et eventuelt skriftlig samtykke etter lovforslaget § 11 annet ledd første punktum. Et alternativ kan også være at det utarbeides et samtykke-skjema. Det vil kunne forenkle overleveringsprosessen om skjemaet utformes på flere språk, idet en ettersøkt som ikke forstår norsk, vil få anledning til å vurdere samtykke uten at eller før politiet innkaller tolk.

5.4.5 Avgjørelse om overlevering

Konvensjonen artikkel 14 regulerer frister og prosedyrer i forbindelse med avgjørelse om fullbyrding av en nordisk arrestordre. Arrestordren skal behandles som hastesak. Oversittelse av tidsfristene har imidlertid ingen rettsvirkninger, verken etter konvensjonen eller lovforslaget her. Departementet foreslår å lovregulere tidsfristene konvensjonen fastsetter:

§ 11 Avgjørelse om overlevering

Er det ut fra opplysningene i arrestordren åpenbart at overlevering må avslås etter § 4 eller vil bli avslått etter § 5, skal påtalemyndigheten straks og senest tre dager etter at arrestordren er mottatt, treffe avgjørelse om dette.

Gir den ettersøkte skriftlig samtykke til overlevering, skal påtalemyndigheten straks og senest tre dager etter at samtykket er gitt, avgjøre om vilkårene for overlevering er oppfylt. Fristen i første punktum løper likevel ikke ut før tre dager etter at påtalemyndigheten har mottatt tilstrekkelige opplysninger for å treffe avgjørelsen.

Samtykker den ettersøkte ikke i overlevering, skal tingretten avsi kjennelse om overlevering. Spørsmålet skal om mulig behandles i rettsmøtet om varetektsfengsling. Retten skal beslutte overlevering, med mindre det foreligger en avslagsgrunn etter § 4 eller det er adgang til å avslå arrestordren etter § 5. Opplysningene i arrestordren skal legges til grunn for avgjørelsen, med mindre de åpenbart er uriktige. Kjennelsen kan påkjæres etter reglene i straffeprosessloven kapittel 26. Fristen for kjæremål er likevel tre dager. Kjæremål har oppsettende virkning. Rettskraftig avgjørelse skal om mulig foreligge senest 30 dager etter pågripelsen av den ettersøkte.

Når avgjørelse om overlevering foreligger, skal påtalemyndigheten straks underrette den som har utstedt arrestordren.

Bestemmelsen i *første ledd* har ingen parallell i konvensjonen. Det er imidlertid en grunntanke i konvensjonen at avgjørelse om overlevering skal treffes hurtigst mulig på grunnlag av de opplysningene arrestordren inneholder. Dette tilsier en meget kort tidsfrist for avgjørelse når det ikke er behov for en nærmere vurdering av om overlevering skal skje eller ikke.

Annet ledd første punktum og tredje ledd første punktum tilsvarer konvensjonen artikkel 14 nr. 1 og nr. 2. Samtykket må være skriftlig, men det er ikke et vilkår at samtykket gis i rettsmøte, jf. motsetningsvis den nordiske utleveringsloven § 14 første ledd. Etter lovforslaget § 10 første ledd skal påtalemyndigheten ved pågripelse spørre den ettersøkte om han eller hun samtykker til overlevering.

Retten skal treffe avgjørelse om overlevering når den ettersøkte ikke samtykker. I *tredje ledd andre punktum* foreslås det at tingretten så vidt mulig skal behandle spørsmålet om overlevering i rettsmøte om varetektsfengsling. Departementet antar at dette vil være gjennomførbart i mange saker, ettersom arrestordren er grunnlaget for begge avgjørelsene. Å kreve to rettsmøter vil i slike tilfelle medføre en unødig forsinkelse i overleveringen.

Tredje ledd tredje punktum er en presisering av forpliktelsen til å fullbyrde en arrestordre i konvensjonen artikkel 1 nr. 3, jf. lovforslaget § 3. Som ved vurderingen av varetektsfengsling etter lovforslaget § 10 tredje ledd tredje punktum, skal tingretten treffe avgjørelse på grunnlag av opplysningene som fremgår av arrestordren, med mindre de er åpenbart uriktige, jf. *fjerde punktum*.

I *tredje ledd femte til åttende punktum* foreslås det regler om kjæremål som på enkelte punkter fraviker straffeprosesslovens regler. Dette er gjort for å sikre overlevering innenfor trettidagersfristen i siste punktum. I samband med iverksetting av tvisteloven er det i Ot.prp. nr. 74 (2004-2005) foreslått å bruke anke som felles betegnelse på det ordinære rettsmiddel også i straffeprosessen. Departementet vil senere foreslå en endring av loven om nordisk arrestordre for å bringe terminologien i samsvar med det som ventes å bli straffeprosesslovens terminologi fra 1. januar 2008.

Fjerde ledd fastsetter i samsvar med konvensjonen artikkel 18 at norske myndigheter så snart en avgjørelse foreligger skal kontakte den myndigheten som har utstedt arrestordren.

5.4.6 Avgjørelse om overlevering og videreoverlevering når det foreligger konkurrerende arrestordrer eller internasjonale forpliktelser

Konvensjonen artikkel 24 oppstiller regler for videreoverlevering til en annen stat for straffbart forhold som er begått forut for overleveringen.

Artikkel 15 gir retningslinjer for hvordan avgjørelse skal treffes i tilfeller der flere stater ønsker den samme personen overlevert eller utlevert. Den staten som mottar arrestordren, skal ut fra en konkret helhetsvurdering avgjøre hvilken anmodning som skal etterkommes. Etter *artikkel 17* kan den ettersøkte ikke overleveres eller utleveres hvis det vil være i strid med bestemmelser i en tidligere utleveringsavgjørelse.

Disse bestemmelsene må gjennomføres ved regler i norsk lov. Artikkel 15, 17 og 24 er nært knyttet til hverandre, og det er etter departementets oppfatning hensiktsmessig å utforme en felles bestemmelse, som kan lyde slik:

§ 12 Avgjørelse om overlevering og videreoverlevering når det foreligger konkurrerende arrestordrer

Den som er overlevert til Norge på grunn av en nordisk arrestordre, kan overleveres videre til en annen stat på grunn av en arrestordre eller en utleveringsbegjæring som gjelder et straffbart forhold vedkommende har begått forut for overleveringen. Videreoverlevering til en stat utenfor Norden kan bare skje hvis

- a) den ettersøkte samtykker,
- b) den ettersøkte har unnlatt å forlate riket, enda han i 45 dager har hatt mulighet dette,
- c) den ettersøkte frivillig er vendt tilbake til riket etter først å ha forlatt det, eller
- d) norske myndigheter samtykker i overensstemmelse med norsk lovgivning.

Foreligger det flere arrestordrer eller utleveringsbegjæringer som gjelder samme person, avgjør tingretten hvilken som skal fullbyrdes.

Avgjørelsen etter annet ledd skal treffes på grunnlag av en vurdering av blant annet stedet for og grovheten av den straffbare handlingen, når de konkurrerende arrestordrene eller begjæringene er utstedt og om de gjelder strafforfølgning eller fullbyrding av dom.

En arrestordre eller utleveringsbegjæring skal ikke tas til følge hvis det vil være i strid med en tidligere utleveringsavgjørelse som knytter seg til samme person.

5.4.7 Frist for overlevering

Konvensjonen artikkel 19 oppstiller frister for overlevering av den ettersøkte etter at endelig avgjørelse om fullbyrding er truffet. Departementet foreslår en tilsvarende bestemmelse:

§ 13 Frist for overlevering

Den ettersøkte skal overleveres snarest mulig og senest fem dager etter at det foreligger en endelig avgjørelse om overlevering. Er det på grunn av særlige omstendigheter umulig å overlevere den ettersøkte innenfor denne fristen, skal påtalemyndigheten straks kontakte den som har utstedt arrestordren for å avtale en ny frist.

5.4.8 Utsatt overlevering og midlertidig overlevering

Konvensjonen artikkel 20 regulerer utsatt og midlertidig overlevering i tilfeller der den ettersøkte er under rettsforfølgning eller soner en dom i den staten som mottar arrestordren. Bestemmelsen kommer først til anvendelse når det er truffet avgjørelse om at den ettersøkte skal overleveres. Før det er truffet avgjørelse, kan arrestordren avslås etter lovforslaget her § 4 bokstav c og § 5 bokstav a. Adgangen til utsatt og midlertidig overlevering bør etter departementets syn reguleres i loven. Artikkel 20 har imidlertid en noe komplisert struktur. Departementet foreslår derfor at bestemmelsen splittes i to; en om utsatt overlevering og en om midlertidig overlevering:

§ 14 Utsatt overlevering

Overlevering kan utsettes for å strafforfølge den ettersøkte her i riket for den straffbare handlingen som ligger til grunn for arrestordren, eller for en annen straffbar handling, eller for å fullbyrde en dom for et annet straffbart forhold.

§ 15 Midlertidig overlevering

Overlevering kan gjøres midlertidig på vilkår som avtales skriftlig mellom påtalemyndigheten og den som har utstedt arrestordren.

5.4.9 Beslag og overlevering av ting

Konvensjonen artikkel 25 regulerer beslag og overlevering av ting som antas å ha betydning for den saken arrestordren gjelder. Departementet foreslår en bestemmelse som etter sitt innhold svarer til artikkel 25:

§ 16 Beslag og overlevering av ting

Påtalemyndigheten skal beslaglegge og overlevere ting som antas å ha betydning som bevis i den saken arrestordren gjelder, eller som er utbytte av dette straffbare forholdet. Dette gjelder selv om den ettersøkte er død eller forsvunnet.

Påtalemyndigheten kan likevel holde tilbake eller midlertidig overlevere ting som nevnt i første ledd, når de antas å ha betydning som bevis i anledning pågående strafforfølgning her i riket.

Overleveringen får ingen betydning for eksisterende rettigheter i tingene. Det kan stilles vilkår for overleveringen hvis det er nødvendig for å beskytte slike rettigheter.

Bestemmelsen oppstiller en plikt til å beslaglegge og overlevere ting av betydning som bevis, samt utbytte av den straffbare handlingen arrestordren gjelder. Reglene om beslag i straffeprosessloven vil gjelde så langt de passer, jf. lovforslaget § 2. Tredje ledd regulerer forholdet til en tredjepersons rettigheter i tingene som overleveres. Overleveringen påvirker ikke rettigheter en tredjeperson måtte ha i tingene. Det kan likevel stilles vilkår til overleveringen hvis det er nødvendig for å beskytte slike rettigheter.

Konvensjonen artikkel 25 omhandler ikke beslag med sikte på utvidet inndragning. Departementet ber om høringsinstansens syn på om bestemmelser i § 16 også bør omfatte midler og ting som kan bli gjenstand for utvidet inndragning i den stat som har utstedt arrestordren.

5.5 Lovforslaget kapittel 4: Overlevering til Norge

5.5.1 Utstedelse av en nordisk arrestordre

Påtalemyndigheten kan utstede en arrestordre til en annen nordisk stat på samme måte som myndighetene i et annen nordisk stat kan utstede en arrestordre til Norge. Ved oversendelsen må påtalemyndigheten benytte skjemaet ”nordisk arrestordre” og fylle ut opplysningene som framgår av lovforslaget her § 8. Dette bør komme til uttrykk i lovteksten. Selv om det ikke er et vilkår etter konvensjonen, bør det etter departementets oppfatning ikke være adgang til å utstede en arrestordre når det er åpenbart at det foreligger en obligatorisk avslagsgrunn som nevnt i § 4. Departementet foreslår følgende bestemmelse:

§ 17 Utstedelse av en nordisk arrestordre

Påtalemyndigheten kan utstede en arrestordre til en annen nordisk stat, med mindre det er åpenbart at denne staten må avslå arrestordren av grunner som nevnt i § 4. Arrestordren skal utformes i samsvar med § 8.

5.5.2 Varetektsfradrag ved fullbyrding av dom

Når den ettersøkte overleveres til fullbyrding av dom, skal det etter *konvensjonen artikkel 22* gjøres fradrag i straffen for eventuell frihetsberøvelse han eller hun har vært undergitt i den staten vedkommende ble overlevert fra. Departementet foreslår en bestemmelse om dette etter mønster av straffeloven 2005 § 83 første ledd:

§ 18 Varetektsfradrag ved fullbyrding av dom

Når en ettersøkt overleveres til fullbyrding av dom her i riket, skal det gjøres fradrag i straffen for den tiden han i anledning av saken har vært berøvet friheten i den staten som mottok arrestordren.

Den nærmere utmålingen av varetektsfradraget skjer etter reglene i straffeloven.

5.5.3 Strafforfølgning for andre straffbare forhold

Konvensjonen artikkel 23 regulerer en eventuell rettsforfølgning for andre lovovertrædelser som er begått før overleveringen. Departementet foreslår en bestemmelse som tilsvarer artikkel 23:

§ 19 Strafforfølgning for andre straffbare forhold

Den som overleveres til Norge, kan strafforfølges på grunn av tidligere straffbare forhold, med mindre

- a) overlevering på grunn av forholdene ville vært i strid med § 4, eller
- b) overlevering på grunn av forholdene kunne ha vært avslått etter § 5 bokstav b til e, og den staten som mottok arrestordren ikke samtykker i rettsforfølgning.

Selv om vilkårene i første ledd ikke er oppfylt, kan den som overleveres til Norge strafforfølges på grunn av tidligere straffbare forhold når

- a) vedkommende har unnlatt å forlate riket, enda han i 45 dager har hatt mulighet dette, eller
- b) vedkommende har vendt frivillig tilbake til riket etter først å ha forlatt det, eller
- c) vedkommende før eller etter overleveringen har samtykket til strafforfølgning for andre forhold.

5.6 Lovforslaget kapittel 5: Avsluttende bestemmelser

De nordiske statene er enige om at den nasjonale lovreguleringen av konvensjonsforpliktelsene så vidt mulig bør tre i kraft samtidig. Foreløpig tas det sikte på 1. juli 2007. Det er imidlertid sannsynlig at Finlands regler vil tre i kraft på et senere tidspunkt. Den nordiske utleveringsloven kan ikke oppheves før dette tidspunktet. Departementet tar sikte på å komme tilbake til spørsmålet om overgangsregler i proposisjonen, men ber om høringsinstansenes synspunkter på behovet for slike regler.

5.7 Konvensjonsbestemmelser som ikke krever lovregulering

Artikkel 12 fastslår at den ettersøkte har rett til å uttale seg om en nordisk arrestordre dersom vedkommende ikke samtykker til overleveringen. Det er etter departementets oppfatning ikke behov for en egen bestemmelse om dette. Forpliktelsen er ivaretatt ved straffeprosessloven § 180, som fastsetter at den som er pågrepet, snarest mulig skal gis adgang til å forklare seg for politiet.

Artikkel 16 gir regler om særskilte frister for avgjørelsen om overlevering dersom den ettersøkte innehar privilegier eller immunitet i henhold til lovgivningen i den staten som mottar en arrestordre. Etter departementets syn er det ikke behov for en slik regel for overlevering fra Norge til de andre nordiske statene. Det foreslås derfor ikke lovregulering om dette.

Konvensjonen kapittel 4 regulerer overlevering til/fra Island. *Artikkel 26 nr. 2* gir Island en utvidet adgang til å avslå en arrestordre som gjelder overlevering av en islandsk statsborger til et annen nordisk stat. Overlevering kan avslås, med mindre den ettersøkte de siste to årene forut for den straffbare handlingen har hatt bopel i den staten som utsteder arrestordren, eller hvis handlingen eller tilsvarende handling etter islandsk rett kan medføre en høyere straff enn fengsel i 4 år. I henhold til *artikkel 27 nr. 2 og nr. 4* vil

Island også i utgangspunktet kunne avslå overlevering til de andre nordiske statene når arrestordren gjelder en politisk forbrytelse. *Artikkel 26 nr. 3 og artikkel 27 nr. 3 og 5* gir de andre nordiske statene en tilsvarende adgang til å avslå overlevering til Island.

Etter departementets oppfatning er det ingen grunn til å gjøre gjeldende noen andre avslagsgrunner overfor Island enn de som etter lovforslaget kan gjøres gjeldende overfor de øvrige nordiske statene. Departementet går derfor ikke inn for lovregulering av avslagsgrunnen i kapittel 4.

Artikkel 28 regulerer forholdet til andre juridiske instrumenter. I *nr. 1* slås det fast at konvensjonen får anvendelse mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Dette fanges opp av lovforslaget § 1. Bestemmelsen *nr. 2* fastsetter at konvensjonen ikke påvirker de nordiske statenes forpliktelser etter rammeavtalen om den europeiske arrestordre eller andre utleveringsordninger med tredje stat. Dette er ivaretatt i lovforslaget § 12. I *artikkel 28 nr. 3* heter det at de nordiske statene kan inngå bilaterale og multilaterale avtaler med stater utenfor Norden, men at slike ikke må påvirke forbindelsene til de nordiske statene som ikke er part i avtalene. Heller ikke denne bestemmelsen krever lovregulering.

Forslag til lov om pågrepelse og overlevering mellom de nordiske stater på grunn av straffbare forhold (lov om nordisk arrestordre)

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser

§ 1 Definisjon av nordisk arrestordre

En "nordisk arrestordre" er en avgjørelse truffet av en nordisk stat om å be en annen nordisk stat pågripe og overlevere en ettersøkt person til

- a) strafforfølgning for forhold som i den staten som har utstedt arrestordren, kan medføre frihetsstraff eller en annen frihetsberøvende reaksjon, eller
- b) fullbyrding av en slik reaksjon.

Som en nordisk arrestordre regnes også en europeisk arrestordre utstedt etter Den europeiske unions råds rammeavgjørelse 13. juni 2002 om den europeiske arrestordre og prosedyrene for overlevering mellom medlemsstatene.

§ 2 Forholdet til straffeprosessloven

Så fremt ikke annet er bestemt i denne lov, gjelder straffeprosesslovens regler så langt de passer.

Kapittel 2. Vilkår for å fullbyrde en nordisk arrestordre

§ 3 Plikten til å fullbyrde en arrestordre

Arrestordren skal fullbyrdes hvis ikke det foreligger en avslagsgrunn etter § 4 eller norske myndigheter avslår etter § 5.

§ 4 Obligatoriske avslagsgrunner

Arrestordren skal avslås når

- a) den ikke gjelder et straffbart forhold som nevnt i § 1 første ledd bokstav a eller b,
- b) det er gitt amnesti for forholdet i Norge,
- c) det i en nordisk stat er ilagt straff for forholdet, og reaksjonen er helt fullbyrdet, under fullbyrding eller bortfalt etter denne statens regler,
- d) det i en EØS-stat utenfor Norden er idømt straff for forholdet, og reaksjonen er helt fullbyrdet, under fullbyrding eller bortfalt etter denne statens regler,
- e) det er gitt påtaleunntatelse for forholdet i Norge, eller
- f) den ettersøkte på grunn av sin alder ikke kan gjøres strafferettslig ansvarlig i Norge for forholdet.

§ 5 Frivillige avslagsgrunner

Norske myndigheter kan velge å avslå arrestordren når

- a) det er iverksatt etterforskning i Norge av det forholdet arrestordren gjelder og etterforskningen er rettet mot den ettersøkte,
- b) det er besluttet å ikke iverksette etterforskning av forholdet i Norge,

- c) det er iverksatt etterforskning av forholdet i Norge, men det er besluttet å avslutte strafforfølgingen,
- d) en annen nordisk stat har truffet en avgjørelse som er til hinder for ytterligere strafforfølging av forholdet,
- e) forholdet er begått helt eller delvis på norsk territorium, og ikke er straffbart etter norsk lovgivning,
- f) det i en stat utenfor Norden er ilagt straff for forholdet, og reaksjonen er helt fullbyrdet, under fullbyrding eller bortfalt etter denne statens regler, eller
- g) arrestordren gjelder fullbyrding av dom, og den ettersøkte er bosatt eller oppholder seg i Norge, eller er norsk statsborger, og norske myndigheter forplikter seg til å fullbyrde dommen.

§ 6 Betinget overlevering

Er den ettersøkte bosatt i Norge eller norsk statsborger, kan overleveringen gjøres betinget av at vedkommende sendes tilbake for å sone en eventuell dom her.

§ 7 Overlevering for flere straffbare forhold

Gjelder arrestordren flere straffbare forhold, skal den fullbyrdes selv om vilkårene i kapitlet her bare er oppfylt for ett av forholdene.

Strafforfølging kan bare rette seg mot det forholdet som begrunner overleveringen.

Kapittel 3. Norske myndigheters behandling av en arrestordre

§ 8 Krav til utforming og innhold av en nordisk arrestordre

En arrestordre skal være skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk og inneholde følgende opplysninger som angitt i skjemaet "Nordisk arrestordre":

- a) den ettersøktes personalia og statsborgerskap,
- b) navn, adresse, telefon- og faksnummer og e-postadresse til den som har utstedt arrestordren,
- c) om det foreligger en rettskraftig dom, en pågripelsesbeslutning eller en annen avgjørelse med samme rettskraft,
- d) arten av og tiden og stedet for den straffbare handlingen, samt den ettersøktes rolle i lovovertrædelsen,
- e) den idømte straff eller den strafferamme som er fastsatt for lovovertrædelsen i den staten som har utstedt arrestordren, og
- f) så vidt mulig andre følger av lovovertrædelsen.

Gjelder arrestordren flere straffbare forhold, er det tilstrekkelig at det foreligger en avgjørelse om pågrepelse eller varetektsfengsling for ett av forholdene.

§ 9 Oversendelse til påtalemyndigheten

En arrestordre fra en annen nordisk stat skal sendes til riksadvokaten.

Er den ettersøktes oppholdssted kjent, kan arrestordren sendes direkte til statsadvokaten eller politimesteren.

Er den ettersøkte innberettet i Schengen-informasjonsystemet, vil innberetningen svare til en nordisk arrestordre.

Ved feilsending skal den som mottar arrestordren, straks sende den videre til den kompetente påtalemyndighet og underrette den som har utstedt arrestordren.

§ 10 Pågrepelse, varetektsfengsling og annen bruk av tvangsmidler

Påtalemyndigheten skal snarest mulig pågripe den ettersøkte, hvis ikke det er åpenbart at overlevering må avslås etter § 4 eller vil bli avslått etter § 5. Ved pågripelsen skal den ettersøkte informeres om arrestordren og spørres om han samtykker til overlevering og en eventuell strafforfølgning for andre forhold, og det skal oppnevnes en forsvarer.

Vil påtalemyndigheten beholde den pågrepne i mer enn 24 timer for å gjennomføre overleveringen, skal den snarest mulig fremstille ham for en tingrett med begjæring om fengsling. Fengsling kan besluttes hvis det er grunn til å frykte at den pågrepne vil unndra seg overleveringen, og inngrepet ikke er uforholdsmessig etter straffeprosessloven § 170 a. Tingretten skal i vurderingen av om fengsling skal besluttes legge til grunn opplysningene i arrestordren, med mindre de åpenbart er uriktige. Beslutter retten fengsling, skal det settes en tidsfrist som ikke må overstige 2 uker. Den kan forlenges med inntil 2 uker av gangen. Andre straffeprosessuelle tvangsmidler kan anvendes i samme utstrekning som i saker om tilsvarende lovbrudd her i riket. Tredje punktum gjelder da tilsvarende.

Departementet kan gi forskrifter om den nærmere fremgangsmåten ved pågrepelse og innhenting av samtykke etter første ledd.

§ 11 Avgjørelse om overlevering

Er det ut fra opplysningene i arrestordren åpenbart at overlevering må avslås etter § 4 eller vil bli avslått etter § 5, skal påtalemyndigheten straks og senest tre dager etter at arrestordren er mottatt, treffe avgjørelse om dette.

Gir den ettersøkte skriftlig samtykke til overlevering, skal påtalemyndigheten straks og senest tre dager etter at samtykket er gitt, avgjøre om vilkårene for overlevering er oppfylt. Fristen i første punktum løper likevel ikke ut før tre dager etter at påtalemyndigheten har mottatt tilstrekkelige opplysninger for å treffe avgjørelsen.

Samtykker den ettersøkte ikke i overlevering, skal tingretten avsi kjennelse om overlevering. Spørsmålet skal om mulig behandles i rettsmøtet om varetektsfengsling. Retten skal beslutte overlevering, med mindre det foreligger en avslagsgrunn etter § 4 eller det er adgang til å avslå arrestordren etter § 5. Opplysningene i arrestordren skal legges til grunn for avgjørelsen, med mindre de åpenbart er uriktige. Kjennelsen kan påkjæres etter reglene i straffeprosessloven kapittel 26. Fristen for kjæremål er likevel tre dager. Kjæremål har oppsettende virkning. Rettskraftig avgjørelse skal om mulig foreligge senest 30 dager etter pågripelsen av den ettersøkte.

Når avgjørelse om overlevering foreligger, skal påtalemyndigheten straks underrette den som har utstedt arrestordren.

§ 12 Avgjørelse om overlevering og videreoverlevering når det foreligger konkurrerende arrestordre.

Den som er overlevert til Norge på grunn av en nordisk arrestordre, kan overleveres videre til en annen stat på grunn av en arrestordre eller en utleveringsbegjæring som gjelder et straffbart forhold vedkommende har begått forut for overleveringen.

Videreoverlevering til en stat utenfor Norden kan bare skje hvis

- a) den ettersøkte samtykker,
- b) den ettersøkte har unnlatt å forlate riket, enda han i 45 dager har hatt mulighet dette,
- c) den ettersøkte frivillig er vendt tilbake til riket etter først å ha forlatt det, eller
- d) norske myndigheter samtykker i overensstemmelse med norsk lovgivning.

Foreligger det flere arrestordrer eller utleveringsbegjæringer som gjelder samme person, avgjør tingretten hvilken som skal fullbyrdes.

Avgjørelsen etter annet ledd skal treffes på grunnlag av en vurdering av blant annet stedet for og grovheten av den straffbare handlingen, når de konkurrerende arrestordrene eller begjæringene er utstedt og om de gjelder strafforfølgning eller fullbyrding av dom.

En arrestordre eller utleveringsbegjæring skal ikke tas til følge hvis det vil være i strid med en tidligere utleveringsavgjørelse som knytter seg til samme person.

§ 13 Frist for overlevering

Den ettersøkte skal overleveres snarest mulig og senest fem dager etter at det foreligger en endelig avgjørelse om overlevering. Er det på grunn av særlige omstendigheter umulig å overlevere den ettersøkte innenfor denne fristen, skal påtalemyndigheten straks kontakte den som har utstedt arrestordren for å avtale en ny frist.

§ 14 Utsatt overlevering

Overlevering kan utsettes for å strafforfølge den ettersøkte her i riket for den straffbare handlingen som ligger til grunn for arrestordren, eller for en annen straffbar handling, eller for å fullbyrde en dom for et annet straffbart forhold.

§ 15 Midlertidig overlevering

Overlevering kan gjøres midlertidig på vilkår som avtales skriftlig mellom påtalemyndigheten og den som har utstedt arrestordren.

§ 16 Beslag og overlevering av ting

Påtalemyndigheten skal beslaglegge og

overlevere ting som antas å ha betydning som bevis i den saken arrestordren gjelder, eller som er utbytte av dette straffbare forholdet. Dette gjelder selv om den ettersøkte er død eller forsvunnet.

Påtalemyndigheten kan likevel holde tilbake eller midlertidig overlevere ting som nevnt i første ledd, når de antas å ha betydning som bevis i anledning pågående strafforfølgning her i riket.

Overleveringen får ingen betydning for eksisterende rettigheter i tingene. Det kan stilles vilkår for overleveringen hvis det er nødvendig for å beskytte slike rettigheter.

Kapittel 4. Overlevering til Norge

§ 17 Utstedelse av en nordisk arrestordre

Påtalemyndigheten kan utstede en arrestordre til en annen nordisk stat, med mindre det er åpenbart at denne staten må avslå arrestordren av grunner som nevnt i § 4.

Arrestordren skal utformes i samsvar med § 8.

§ 18 Varetektsfradrag ved fullbyrding av dom

Når en ettersøkt overleveres til fullbyrding av dom her i riket, skal det gjøres fradrag i straffen for den tiden han i anledning av saken har vært berøvet friheten i den staten som mottok arrestordren.

§ 19 Strafforfølgning for andre straffbare forhold

Den som overleveres til Norge, kan strafforfølges på grunn av tidligere straffbare forhold, med mindre

a) overlevering på grunn av forholdene ville vært i strid med § 4, eller

b) overlevering på grunn av forholdene kunne ha vært avslått etter § 5 bokstav b til e, og den staten som mottok arrestordren ikke samtykker i rettsforfølgning.

Selv om vilkårene i første ledd ikke er oppfylt, kan den som overleveres til Norge strafforfølges på grunn av tidligere straffbare forhold når

a) vedkommende har unnlatt å forlate riket, enda han i 45 dager har hatt mulighet dette, eller

b) vedkommende har vendt frivillig tilbake til riket etter først å ha forlatt det, eller

c) vedkommende før eller etter overleveringen har samtykket til strafforfølgning for andre forhold.

§ 20 Ikrafttreden

Loven trer i kraft når Kongen bestemmer.

[Kongen kan gi forskrift om overgangsregler.]